SKLEPI

IZVEDBENI SKLEP KOMISIJE (EU) 2023/1160

z dne 31. maja 2023

o zahtevku za prijavo evropske državljanske pobude „Učinkovito izvajanje koncepta sodnega precedensa v državah EU“ v skladu z Uredbo (EU) 2019/788 Evropskega parlamenta in Sveta

(notificirano pod dokumentarno številko C(2023) 3632)

(Besedilo v angleškem jeziku je edino verodostojno)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2019/788 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o evropski državljanski pobudi ([1]) ter zlasti člena 6(2) in (3) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Komisiji je bil 4. maja 2023 predložen zahtevek za prijavo evropske državljanske pobude z naslovom „Učinkovito izvajanje koncepta sodnega precedensa v državah EU“.

(2) Ta zahtevek sledi zahtevku za prijavo evropske državljanske pobude z naslovom „Učinkovito izvajanje koncepta sodnega precedensa v vseh državah EU“, ki je bil Komisiji predložen 14. februarja 2023.

(3) Komisija je z dopisom z dne 8. marca 2023 (C(2023) 1602 final) v skladu s členom 6(4) Uredbe (EU) 2019/788 skupino organizatorjev obvestila, da so v zvezi z zahtevkom za prijavo, predloženim 14. februarja 2023, izpolnjene zahteve za prijavo iz člena 6(3), prvi pododstavek, točke (a), (d) in (e), navedene uredbe ter da se člen 6(3), prvi pododstavek, točka (b), navedene uredbe ne uporablja. Vendar je Komisija pojasnila tudi, da pobuda ne izpolnjuje zahteve iz člena 6(3), prvi pododstavek, točka (c), Uredbe (EU) 2019/788, saj člen 81 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), na katerem so organizatorji utemeljili svojo pobudo, ne zagotavlja pravne podlage za pravni akt, predlagan v pobudi, saj je navedena določba omejena na zadeve s čezmejnimi posledicami. Tudi člen 82 PDEU ne more biti pravna podlaga za pravni akt, predlagan v pobudi, saj cilj pobude očitno ni sodil na področje uporabe štirih področij iz člena 82(1), točke (a) do (d), PDEU. Poleg tega pobuda ni sodila na nobeno od treh področij iz člena 82(2), točke (a) do (c), PDEU, niti se ni nanašala na drug „posebni vidik kazenskega postopka“ iz člena 82(2), točka (d), PDEU. Komisija je organizatorje obvestila tudi, da člen 65 PDEU, na katerega se sklicuje pobuda, v tem okviru ni relevanten ter da člena 20 in 45 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah Komisiji ne podeljujeta pristojnosti, da predlaga pravni akt. Komisija je zato v skladu s členom 6(4), prvi pododstavek, Uredbe (EU) 2019/788 organizatorje obvestila, da lahko v skladu s členom 6(4), drugi pododstavek, Uredbe (EU) 2019/788 pobudo bodisi spremenijo, tako da upoštevajo oceno Komisije, bodisi ohranijo prvotno pobudo ali jo umaknejo.

(4) Skupina organizatorjev je 4. maja 2023 pobudo ponovno predložila.

([1]) UL L 130, 17.5.2019, str. 55.

(5) Cilja pobude, kot so ju izrazili organizatorji, sta uvedba „mehanizma na nacionalni ravni, ki bo zagotavljal vzajemno priznavanje pravnomočnih sodnih odločb, ki so jih izdala sodišča“ v drugih državah članicah, in „možnost sklicevanja na predhodne odločbe iz nacionalne sodne prakse, ki so jih izdala sodišča zadevne države“. Predlagani mehanizem bi se uporabljal, če bi bila izpolnjena naslednja pogoja: „(a) Sodišče Evropske unije je že razlagalo upoštevne določbe prava Unije“ in „(b) upoštevna zadeva se nanaša na podobna ali ista pravna vprašanja“. Organizatorji menijo, da bi ta „mehanizem dejansko moral biti na voljo strankam v postopku, saj bi jim omogočil, da v kateri koli fazi postopka vložijo zahtevek za priznanje druge sodne odločbe, relevantne za njihov primer. Poleg tega bi bilo treba zagotoviti določeno stopnjo prožnosti ob upoštevanju klavzule *rebus sic stantibus*, kar bi omogočilo spremembo sodne prakse, če bi se nekatere temeljne okoliščine spremenile.“ Poleg tega organizatorji menijo, da bi morale biti države članice „obvezane naložiti učinkovite, odvračilne in sorazmerne kazni, kadar se mehanizem ne upošteva“.

(6) Priloga k pobudi vsebuje dodatne podrobnosti o vsebini, ciljih in ozadju pobude. Med drugim navaja: „Sodišče EU in institucije EU so večkrat ugotovili, da sodišča v nekaterih državah EU uporabljajo pravo EU, ne da bi zagotovila enoten in usklajen pristop“, ter da to „ogroža enakost držav članic pred Pogodbama“ ter „prinaša morebitno diskriminacijo med strankami v postopku v državah članicah in veliko negotovost glede zagotavljanja skladnosti s pravom EU na nacionalni ravni“. V prilogi, ki se sklicuje na člen 4(2) Pogodbe o Evropski uniji, je pojasnjeno, da je namen pobude „utrditi enotno sodno prakso v državah članicah ob hkratnem spoštovanju razlik v pravosodni kulturi in tradiciji“. Priloga navaja tudi, da je predlog „sorazmeren in potreben za zagotovitev varstva pravne države in za ohranitev enotnega izvajanja prava Unije, saj se z uvedbo mehanizma za priznavanje predhodnih sodnih odločb ohranijo pravosodne tradicije in procesna avtonomija vsake države članice“. Poleg tega bi morali imeti posamezniki možnost, da se sklicujejo na „mehanizem za revizijo odločb, ki niso združljive s sodnimi precedensi, ki se nanašajo na podobne ali enake okoliščine“. V zvezi s tem je v prilogi navedeno, da bi bilo treba državam članicam naložiti obveznost spremljanja, ali nacionalna sodišča mehanizem izvajajo pravilno, „kar pomeni, da bi države članice lahko bile odgovorne za kršitve obveznosti po pravu EU v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča Evropske unije“.

(7) Komisija razume, da sta cilja spremenjene pobude uvedba mehanizma, ki zagotavlja vzajemno priznavanje pravnomočnih sodnih odločb, ki so jih sprejela sodišča v drugih državah članicah, in možnost sklicevanja na predhodne odločbe iz nacionalne sodne prakse, ki so jih izdala sodišča zadevne države. Navedeni mehanizem bi se uporabljal, če bi bila izpolnjena tri kumulativna merila: (i) v pravnomočni sodni odločbi so bile uporabljene določbe prava Unije; (ii) Sodišče Evropske unije je že razlagalo upoštevne določbe prava Unije in (iii) upoštevno zadevo urejajo podobne ali iste pravne določbe.

(8) Člen 81(1) PDEU določa, da Unija razvija pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah s čezmejnimi posledicami, ki temelji na načelu vzajemnega priznavanja sodnih odločb in odločb v izvensodnih zadevah. Takšno sodelovanje lahko vključuje sprejetje ukrepov za približevanje zakonov in drugih predpisov držav članic. Poleg tega člen 81(2), točka (a), PDEU določa, da Evropski parlament in Svet po rednem zakonodajnem postopku sprejmeta ukrepe, zlasti kadar so ti potrebni za pravilno delovanje notranjega trga, katerih cilj je zagotoviti vzajemno priznavanje in izvrševanje sodnih odločb in odločb v izvensodnih zadevah med državami članicami.

(9) Podobno člen 82(1) PDEU, ki se nanaša na pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah, določa, da tako sodelovanje temelji na načelu vzajemnega priznavanja sodb in sodnih odločb in vključuje približevanje zakonov in drugih predpisov držav članic na področjih, navedenih v členu 82(2) in členu 83 PDEU. V skladu s členom 82(1), drugi pododstavek, točka (a), PDEU Evropski parlament in Svet sprejmeta ukrepe za določitev pravil in postopkov za zagotovitev priznavanja vseh oblik sodb in sodnih odločb v celotni Uniji.

(10) Glede na to, da je cilj pobude uvedba koncepta vzajemnega priznavanja v primerih, ko je treba pod določenimi pogoji uporabljati določbe prava Unije, Komisija meni, da cilj pobude spada na področje uporabe členov 81 in 82 PDEU.

(11) Noben del pobude iz navedenih razlogov ni očitno zunaj okvira pristojnosti Komisije za predložitev predlogov pravnih aktov Unije za namen izvajanja Pogodb.

(12) Navedena ugotovitev ne posega v oceno, ali bi bili v tem primeru izpolnjeni konkretni dejanski in vsebinski pogoji, ki se zahtevajo za ukrepanje Komisije, vključno s skladnostjo z načeloma sorazmernosti in subsidiarnosti ter združljivostjo s temeljnimi pravicami.

(13) Skupina organizatorjev je predložila ustrezne dokaze, da izpolnjuje zahteve iz člena 5(1) in (2) Uredbe (EU) 2019/788, ter imenovala kontaktni osebi v skladu s členom 5(3), prvi pododstavek, navedene uredbe.

(14) Pobuda ni očitno žaljiva, neresna ali provokativna niti ni v očitnem nasprotju z vrednotami Unije, kot so določene v členu 2 Pogodbe o Evropski uniji, in pravicami, določenimi v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah.

(15) Pobudo z naslovom „Učinkovito izvajanje koncepta sodnega precedensa v državah EU“ bi bilo zato treba prijaviti.

(16) Ugotovitev, da so pogoji za prijavo v skladu s členom 6(3) Uredbe (EU) 2019/788 izpolnjeni, ne pomeni, da Komisija potrjuje resničnost navedb v pobudi, za katero je izključno odgovorna skupina organizatorjev pobude. Vsebina pobude izraža le stališča skupine organizatorjev in se nikakor ne more šteti za stališče Komisije –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Evropska državljanska pobuda „Učinkovito izvajanje koncepta sodnega precedensa v državah EU“ se prijavi.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na skupino organizatorjev državljanske pobude „Učinkovito izvajanje koncepta sodnega precedensa v državah EU“, ki jo kot kontaktni osebi zastopata Marius PITIGOI in Mihaela-Roxana GODINAC.

V Bruslju, 31. maja 2023

Za Komisijo
Věra JOUROVÁ
podpredsednica